

บทที่ 5

สรุปและขอเสนอแนะ

ประเทศไทยได้เริ่มมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมาเป็นเวลานานแล้ว ได้มีการทำสัญญาซื้อขายกับประเทศต่าง ๆ ผลผลิตของไทยหลายชนิด เช่น ยาง ไม้ก๊อก ปอ ข้าวโพค ประมาณ 80% ของปริมาณที่ผลิตได้ ส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ เนื่องจากประเทศไทยไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่จะแปรรูปสินค้าขั้นปฐมเหล่านี้ เราจึงต้องอาศัยตลาดต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ หากการค้ากับต่างประเทศซบเซาก็จะมีผลกระทบต่อเงินไปถึงหน่วยเศรษฐกิจอีกหลายด้าน จากตัวเลขสถิติเกี่ยวกับการค้ากับต่างประเทศของไทย ที่ผ่านมานี้ในอดีต ปรากฏว่าประเทศไทยมีดุลการค้าที่ขาดดุลย์ตลอดมา และปริมาณการค้าขาดดุลย์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากอัตราการเพิ่มของสินค้าเข้า เร็วกว่าอัตราการเพิ่มของสินค้าออก รัฐบาลจะต้องแก้ไขปัญหานี้โดยพยายามหาทางเพิ่มสินค้าออกให้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็หาทางลดสินค้าเข้าให้น้อยลง การเพิ่มสินค้าออกนอกจากทำให้พ่อค้าและผู้ผลิตมีรายได้แล้ว ยังมีผลไปถึงหน่วยธุรกิจอื่น ๆ อีกหลายด้าน เช่น การขนส่ง การประกันภัย การธนาคาร... ฯลฯ จะทำให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศโดยทั่วไปเจริญขึ้น นอกจากนี้สินค้าออกยังทำให้รัฐบาลมีรายได้จากการเก็บภาษีขาออกอีกด้วย เมื่อมีการส่งเสริมสินค้าออกก็จะต้องคำนึงถึงปริมาณผลผลิตในประเทศด้วยคือ ปริมาณการผลิตในประเทศจะต้องเพียงพอที่จะป้อนตลาดต่างประเทศได้สม่ำเสมอ และไม่ทำให้ผู้บริโภครายในประเทศได้รับความเดือดร้อน ฉะนั้นการวางนโยบายการค้ากับต่างประเทศจะต้องให้สอดคล้องกับนโยบายภายในประเทศ การดำเนินนโยบายการค้ากับต่างประเทศที่ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองไปได้รวดเร็ว แต่การดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดเท่ากับเศรษฐกิจของประเทศถอยหลังไปเป็นเวลาหลายสิบปี

ข้อเสนอแนะ

ในที่นี้จะแยกข้อเสนอแนะออกเป็น 3 ประเด็นคือ

1. ข้อเสนอแนะในการวางนโยบาย
2. ข้อเสนอแนะในนโยบายทางการค้าการส่งสินค้าออก
3. ข้อเสนอแนะในนโยบายทางการค้าการซื้อสินค้าเข้าจากต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะในการวางนโยบาย

กึ่งที่ไต่ถามแล้วว่าการวางนโยบายการค้ากับต่างประเทศนี้เป็นเรื่องที่จะต้องทำโดยรอบคอบถี่ถ้วน ให้สอดคล้องกับนโยบายภายในประเทศและการพัฒนาอุตสาหกรรม การดำเนินนโยบายผิดพลาด เท่ากับเศรษฐกิจของประเทศถอยหลังไปเป็นเวลาหลายสิบปี ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะในการวางนโยบายดังนี้ คือ

1. คณะกรรมการที่วางนโยบายการค้ากับต่างประเทศ ควรประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถสูง และส่วนหนึ่งของคณะกรรมการควรประกอบด้วยนักการค้าที่มีชื่อเสียง ผู้มีประสบการณ์ในทางการค้ากับต่างประเทศมามาก จะอาศัยเฉพาะบุคคลที่มีความรู้ทางวิชาการฝ่ายเดียวนั้นทำให้เกิดการผิดพลาดได้ง่าย อาจจะไม่มองข้ามปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในทางปฏิบัติ เพราะภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัตินั้นเกิดความขัดแย้งกันได้เสมอ นักการค้าผู้มีประสบการณ์มากนั้น จะเป็นเสมือนตัวแทนของผู้ดำเนินกิจการการค้ากับต่างประเทศทั้งหมด ทำหน้าที่เสนอความคิดเห็น และชี้แจงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อคณะกรรมการจะได้แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความเหมาะสม

2. หน่วยงานของคณะกรรมการผู้วางนโยบายการค้ากับต่างประเทศเป็นหน่วยงานอิสระไม่ขึ้นกับกระทรวงใด ๆ เพื่อจะได้มีอำนาจในการดำเนินงานเต็มที่ และให้มีการติดต่อกับกระทรวง กรม กองต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อที่จะได้ทราบถึงความเป็นไปในด้านต่าง ๆ ที่นอกเหนือการ

3. นโยบายการค้ากับต่างประเทศควรให้สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาประเทศ เพราะการวางนโยบายที่ไม่สอดคล้องกันในเรื่องต่าง ๆ จะทำให้เกิดปัญหาตามมาได้ เช่น การมีนโยบายให้ส่งเสริมสินค้าออกชนิดใดชนิดหนึ่ง ถ้าหากการส่งเสริมสินค้าออกชนิดนั้น กระทำได้ประสบผลสำเร็จ แต่ทางด้านการผลิตภายในประเทศมิได้มีการพัฒนาให้สอดคล้องกันแล้วก็จะเกิดปัญหาขาดแคลนสินค้าชนิดนั้นที่จะใช้บริโภคในประเทศ หรืออาจทำให้ผลิตไม่ทันที่จะส่งไปต่างประเทศตามกำหนดเวลาในสัญญาซื้อขาย ก่อให้เกิดความเสียหายได้ ฉะนั้นการวางนโยบายควรให้สอดคล้องกันทุก ๆ ด้าน

4. การวางนโยบายการค้ากับต่างประเทศควรมุ่งศึกษาถึงนโยบายของประเทศคู่ค้าด้วยเพื่อป้องกันความผิดพลาดและเสียเปรียบ

5. ควรมีการติดตามผลงานอย่างใกล้ชิดว่านโยบายที่วางไว้นั้น ได้ดำเนินไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพเพียงใดหรือไม่ มีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้าง ควรมีการประชุมคณะกรรมการผู้วางนโยบายอยู่เสมอ เพื่อค้นหาหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ของนโยบาย

6. นโยบายที่วางไว้ควรให้ยืดหยุ่นได้บ้าง เพื่อจะได้แก้ไขตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในนโยบายทางการส่งออก

เพื่อแก้ปัญหาที่ว่าประเทศไทยมี คู่การค้าขาดดุล ในลักษณะที่เรื้อรังติดต่อกันมาเป็นเวลานานนี้ ฉะนั้นนโยบายการค้ากับต่างประเทศควรมุ่งให้มีการส่งเสริมสินค้าออกให้มาก อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมสินค้าออกก็ต้องให้สอดคล้องกับนโยบายการผลิตในประเทศด้วยจึงมีข้อเสนอแนะบางประการดังต่อไปนี้

1. การส่งออกของประเทศไทยปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรกรรม ทั้งนั้นเช่น ข้าว ยาง ข้าวโพด ปอ ไม้สัก มันสำปะหลัง ฯลฯ ซึ่งราคาสินค้าชั้นปฐมนี้โดยปกติแล้วราคาต่ำเมื่อเทียบกับสินค้าอุตสาหกรรมที่ซื้อจากต่างประเทศ และมีความแปรปรวนมาก ทำให้รายได้จากการส่งออกไม่มากเท่าที่ควร ทั้งยังขาดเสถียรภาพ ฉะนั้นควรพยายามมุ่งส่งเสริมให้มีการผลิตหรือการแปรรูปสินค้าภายในประเทศ แล้วจึงส่งออกไปขาย

ในต่างประเทศในรูปของสินค้าสำเร็จรูปหรือกิ่งอุตสาหกรรม ทั้งพยายามใช้ประโยชน์จาก ผลพลอยได้ ของอุตสาหกรรมนั้น ๆ ให้มากที่สุด เช่น เมื่อมีการทำไร่มันสำปะหลังก็ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมทำแป้งมัน กากของแป้งใช้เป็นอาหารสัตว์ มูลของสัตว์ใช้ทำปุ๋ย ทั้งนี้ เป็นต้น และสถานที่ ๆ จะดำเนินกิจการเหล่านี้ควรให้อยู่ใกล้กันพอสมควรเพื่อประหยัดการขนส่ง

2. พยายามเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลโดยปกติแล้ว บุคคลทั่ว ๆ ไปมักมีทัศนคติว่า สินค้าที่ผลิตในประเทศคือยพัฒนาคุณภาพและอนามัยที่ต่ำ

3. ควรกระจายส่วนประกอบของสินค้าออกให้เป็นสินค้าหลาย ๆ ชนิด สินค้าออกส่วนใหญ่ของประเทศไทยในปัจจุบันมีอยู่เพียง 7 - 8 ชนิดเท่านั้น ถ้าปีใดผลผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งตกต่ำ ก็จะกระทบกระเทือนถึงรายได้ในการส่งสินค้าออกเป็นอย่างมากจึงควรให้มีการส่งสินค้าออกหลาย ๆ ชนิด

4. ส่งเสริมการส่งสินค้าออกของอุตสาหกรรมประเภท Infant Industry แทนที่จะใช้วิธีจำกัด สินค้าเข้าเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมนั้นช่วยให้อุตสาหกรรมนั้นขยายขนาดการผลิตไปได้ การผลิตแบบ mass production จะช่วยลดต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตสินค้า

5. ควรส่งเสริมการหาตลาดใหม่ ๆ ที่จะส่งสินค้าออกไปจำหน่ายเท่าที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันนี้ การส่งเสริมสินค้าออกมักเป็นการส่งเสริมการส่งสินค้าไปยังประเทศที่เป็นลูกค้าอยู่เดิมเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้น การหาตลาดใหม่ ๆ จะทำให้รายได้จากการส่งสินค้าออกของประเทศไทยไม่ขึ้นอยู่กับประเทศใดประเทศหนึ่งมากเกินไป

6. ควรให้มีการลงโทษอย่างรุนแรงแก่พ่อค้าผู้ส่งออกที่ทำการปลอมหรือปนสินค้าให้มีคุณภาพต่ำส่งไปขายต่างประเทศ เพราะการกระทำเช่นนั้นนำผลเสียหายมาสู่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม ทำให้ต่างประเทศไม่กล้าที่จะสั่งซื้อสินค้าจากประเทศไทย

7. ควรปรับปรุงระบบการผลิต โดยใช้เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ในปริมาณที่พอจะส่งออกไปขายในตลาดต่างประเทศได้สม่ำเสมอ และราคาไม่สูงนัก พอดีแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศได้ นอกจากการปรับปรุงระบบการผลิตแล้วยัง

ต้องเร่งปรับปรุงทางด้านการขนส่ง การเก็บรักษาให้ได้รับความสะดวกและประหยัด.

8. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันระหว่างรัฐบาล พ่อค้า และผู้ผลิต ให้แต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความสุจริต และมีประสิทธิภาพ รัฐควรให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับความรททางวิชาการ ทั้งทางคานเทคนิคการผลิตและการวิจัยตลาด แลวนำมาเผยแพร่ให้กับพ่อค้า และผู้ผลิต พ่อค้าก็ควรค้ำเนินกิจการด้วยความซื่อสัตย์ ไม่ให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ประเทศชาติ เป็นต้น ว่าไม่กระทำผิดสัญญาในข้อตกลงทางการค้า ไม่ปลอมปนสินค้าที่ส่งไปต่างประเทศ ส่วนทางคานผู้ผลิตก็ควรพยายามปรับปรุงผลผลิตของตนให้มีคุณภาพดี ปริมาณที่ผลิตได้สม่ำเสมอและต้นทุนไม่สูงเกินไป.

9. การจดทะเบียนเป็นผู้ส่งสินค้าออกไปขายต่างประเทศ รัฐควรมีมาตรฐานในการพิจารณาคุณสมบัติของพ่อค้าที่ต้องการจะทำการส่งสินค้าออกนั้น ว่าเป็นผู้ที่เคยค้ำเนินกิจการค้าด้วยความสุจริตมาเป็นเวลานานพอสมควร ทั้งต้องพิจารณาเงินทุนของพ่อค้าควรให้มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน เพราะพ่อค้าที่มีเงินทุนน้อย เมื่อไม่สามารถรับสถานะการณ้ขาดทุนไค้ก็มักจะละทิ้งสัญญาไปนำความเสื่อมเสียมาสู่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม นอกจากนี้เมื่อปรากฏว่าพ่อค้าคนใดนำความเสื่อมเสียมาสู่ประเทศชาติคั้งกล่าว ก็ให้ถอนทะเบียนการค้า

10. ควรให้มีการรวมกลุ่มกันระหว่างพ่อค้าผู้ส่งสินค้าออกแต่ละชนิด ทั้งนี้เพื่อป้องกันการแข่งขันค้ำราคากัน และเพื่อรวมกันกระทำการอันจะอำนวยประโยชน์ให้กับกลุ่ม เช่น พยายามหาทางลดคานขนส่ง และแสวงหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับตลาดสินค้าชนิดนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะนโยบายการค้าซื้อสินค้าเข้าจากต่างประเทศ

คั้งที่ไค้กล่าวแล้วว้ นโยบายการค้ากับต่างประเทศของไทยนั้นควรมุ่งที่จะส่งเสริมการค้าส่งสินค้าออก และในขณะเดียวกันก็ลดการค้าซื้อสินค้าจากต่างประเทศ เพื่อแก้ไขดุลการค้าที่ขาดดุล มาเป็นเวลานานปี แต่ในการที่จะลดสินค้าเข้าชนิดใดคาน้อยเพียงใด ควรพิจารณาอย่างมีหลักเกณฑ์ คั้งมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการนำสินค้าเข้าคั้งนี้

1. ควรลดสินค้าเข้าประเภทฟุ่มเฟือยไม่ให้สิ่งเข้ามามากนัก เพราะทำให้ประเทศต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศไปโดยไม่จำเป็น ใ้แก่สินค้าประเภทเครื่องสำอางค์ ราคาแพง ๆ เครื่องประดับต่าง ๆ สินค้าประเภทนี้ควรเก็บภาษีขาเข้าในอัตราสูง เพื่อทำให้ราคาสินค้านี้ที่ขายในประเทศแพงมาก ๆ คนที่ร่ำรวยจริง ๆ เท่านั้นที่จะบริโภคสินค้าประเภทนี้ได้ ทั้งยังทำให้รัฐมีรายได้จากการเก็บภาษีอีกด้วย สำหรับคนที่มีฐานะยากจนก็ไม่ได้ได้รับความเดือดร้อน จากการที่สินค้านี้มีราคาแพง เพราะไม่ใช่สินค้าที่จำเป็นต่อการยังชีพ ปริมาณที่สั่งซื้อจากต่างประเทศก็จะน้อยลงได้ หรือหากใช้วิธีนี้ไม่ได้ผลก็อาจใช้วิธีจำกัดปริมาณการนำเข้าก็ได้

มีนักเศรษฐศาสตร์บางท่านเป็นห่วงว่า

1 การจำกัดสินค้าเข้าไม่ว่าจะเป็นสินค้าบริโภคหรือสินค้าประเภททุน จะมีผลเสียหายทางเศรษฐกิจสำคัญ 2 ประการคือ

1. ก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ
2. ทำให้การสะสมทุนล่าช้าลง เป็นผลให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจช้าลงได้ ซึ่งความเป็นห่วงที่ว่า การลดสินค้าเข้าประเภททุนจากต่างประเทศ จะมีผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจช้าลงทันที นั้น เนื่องจากยังมีความเข้าใจว่าสินค้าประเภททุน ซึ่งใช้ในการผลิตนั้นหมายถึงเฉพาะเครื่องมือ เครื่องจักรที่ทันสมัยจากต่างประเทศเท่านั้น ความเข้าใจอันนี้ไม่ถูกต้องนัก ประการแรก สินค้าประเภททุนนั้นนอกจากเครื่องมือ เครื่องจักรที่ทันสมัยจากต่างประเทศแล้วยังมีเครื่องมือที่ผลิตได้ภายในประเทศ สินค้าประเภททุนที่ผลิตได้เองนี้ย่อมมีความสำคัญมากกว่าสินค้าทุนที่ซื้อจากต่างประเทศเสียอีกเพราะอย่างไรเสียก็ซื้อได้แก่จำนวนจำกัดและในประวัติศาสตร์ของโลก ประเทศที่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมได้สำเร็จนั้น ล้วนได้พัฒนาค่ายเครื่องมือเครื่องจักรที่ผลิตในประเทศเป็นส่วนใหญ่

¹ สุระ สนิทธานนท์ 2515 การค้าและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทย 2515

ตามความคิดเห็นของผู้เขียน ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวที่ว่าประเทศที่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้สำเร็จนั้นล้วนได้พัฒนาด้วยเครื่องมือ เครื่องจักรที่ผลิตในประเทศเป็นส่วนใหญ่ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีโครงสร้างเป็นประเทศเกษตรกรรม โดยแท้จริง ไม่สามารถที่จะใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรทางด้านเกษตรกรรมมาสร้างเป็นเครื่องมือเครื่องจักรต่าง ๆ . ที่ใช้ในการผลิตโดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือ เครื่องจักร หรือสินค้าประเภททุนจากต่างประเทศเลย ในระยะเริ่มแรกของการพัฒนาที่เราจะต้องพัฒนาทางด้านเกษตรกรรมและพยายามสร้างให้มีการอุตสาหกรรมขึ้นภายในประเทศด้วยนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยเครื่องมือเครื่องจักรจากต่างประเทศ จนกว่าประเทศไทยจะมีการพัฒนาที่ก้าวหน้าไปมากพอสมควรแล้ว คือมีการผลิตทางด้านอุตสาหกรรมที่เจริญพอสมควรเป็นต้นว่า มีโรงงานถลุงแร่ โรงหล่อ กลึง ..... ฯลฯ ที่ทันสมัยพอที่จะสามารถผลิตเครื่องมือเครื่องจักรขึ้นใช้เองในประเทศได้ ฉะนั้นการนำเข้าของสินค้าประเภททุนจากต่างประเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในระยะเริ่มแรกของการพัฒนา และผู้เขียนก็ไม่เห็นด้วยกับข้อความข้างต้นที่ว่า การจำกัดสินค้าเข้าจะทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจล่าช้าลง เพราะในการจำกัดสินค้าเข้านั้นไม่จำเป็นที่เราจะต้องจำกัดการนำเข้าของสินค้าทุกชนิด แต่เราควรเลือกจำกัดการนำเข้าเฉพาะสินค้าประเภทฟุ่มเฟือย เช่น เครื่องสำอางค์, อารมณ์เครื่องประดับต่าง ๆ และสินค้าเกษตรกรรมเช่น ผลไม้ราคาแพงจากต่างประเทศ เป็นต้น ส่วนสินค้าประเภททุนที่จะก่อให้เกิดกำลังผลิตในประเทศนั้นไม่ควรจำกัดการนำเข้า แต่รัฐบาลยังควรสนับสนุนตามความเหมาะสมอีกด้วย

2. ไม่ควรจำกัดสินค้าเข้าจากต่างประเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ เพราะจะทำให้ผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อน จากการบริโภคสินค้าคุณภาพต่ำในราคาที่สูง และอุตสาหกรรมที่ได้รับความคุ้มครองนั้นก็หวังที่จะได้รับความคุ้มครองต่อไปเรื่อย ๆ ไม่ปรับปรุงการผลิตให้สินค้ามีคุณภาพดีขึ้น ฉะนั้นรัฐควรเลิกคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศด้วยวิธีจำกัดสินค้าเข้า แต่รัฐควรช่วยเหลืออุตสาหกรรมที่ริเริ่มทำการผลิตด้วยการช่วยหาตลาดที่จะจำหน่ายสินค้านั้น เช่น ช่วยส่งเสริมให้มีการส่งไปขายในต่างประเทศ เพื่ออุตสาหกรรมนั้นจะได้มีการผลิตขนาดใหญ่

3 ลดปริมาณการซื้อสินค้าบางชนิดจากต่างประเทศโดยการควบคุมการซื้อขายระบบผ่อนส่ง เพราะการซื้อขายสินค้าโดยไทยผ่อนส่งนี้ ทำให้ผู้บริโภครายใ้มีรายใ้ได้น้อยสามารถบริโภคสินค้าที่มีราคาสูงได้ ควรจำกัดระยะเวลาการผ่อนส่งให้สั้นลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผ่อนส่งสินค้าที่ไม่จำเป็นและมีราคาแพง

4 ศึกษานโยบายการค้าของประเทศที่ส่งสินค้าเข้ามาขายในประเทศ ถ้าหากปรากฏว่าต่างประเทศมีนโยบายทุ่มตลาด Dumping เพื่อต้องการทำลายอุตสาหกรรมในประเทศ แล้วเขาจึงจะฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้าในท้องถิ่น ถ้าปรากฏดังนี้แล้วรัฐควรห้ามการตั้งซื้อสินค้าเข้าจากประเทศนั้นโดยเด็ดขาด